MASKÍNA

AFSTAÐA ÍSLENDINGA TIL FJÖLDA KJÖRTÍMABILA FORSETA

JÚLÍ 2015

maskína laugavegi 25
101 reykjavík
maskina@maskina.is
www.maskina.is

MARKMIÐ OG FRAMKVÆMD

Könnun þessi er gerð af Maskínu.

Könnunin fór fram dagana 24. júlí til 13. ágúst 2015. Hún var lögð fyrir Þjóðgátt Maskínu sem er byggð á slembiúrtaki úr Þjóðskrá og nær til fólks af báðum kynjum á aldrinum 18-75 ára af öllu landinu. Svarendur voru 751 og eru gögnin vigtuð með tilliti til kyns, aldurs og búsetu í samræmi við hvernig þeir þættir skiptast í Þjóðskrá.

Reykjavík, 18. ágúst 2015.
Með þökk fyrir gott samstarf,
Þóra Ásgeirsdóttir
Þorlákur Karlsson
Ævar Þórólfsson

STUTTAR SKÝRINGAR Á TÖLFRÆÐIHUGTÖKUM Í SKÝRSLU

Meðaltal í könnunum er mæligildi á svonefnda miðsækni svara. Það segir til um hvar þungamiðja svara við tiltekinni spurningu liggur. Formúla meðaltals í orðum er einfaldlega að tölugildi svara allra þátttakenda eru lögð saman og deilt í með fjölda svara.

Staðalfrávik í könnunum er mæligildi á það hve mikið svör við tiltekinni spurningu sem er mæld á samfelldan kvarða dreifast í kringum meðaltal hennar. Þannig að í tiltekinni viðhorfsspurningu þýðir lágt staðalfrávik að lítill munur sé á viðhorfi svarenda og meira að marka meðaltalsviðhorfið en þegar staðalfrávikið er hátt, sem myndi þýða að meiri munur væri á viðhorfi svarenda.

Kí-kvaðrat próf er marktektarpróf sem er notað til að meta hvort að marktækur munur er á bakgrunnshópum á svarkvörðum sem ekki teljast samfelldir.

ANOVA er skammstöfun á Analysis of Variance sem hefur verið nefnt dreifigreining á íslensku. ANOVA metur það hvort marktækur munur er á meðalgildum svara við spurningu á samfelldum kvarða.

MÖRK Á FJÖLDA KJÖRTÍMABILA FORSETA ÍSLANDS

Sp. 1. Hversu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) ertu þeirri hugmynd að í stjórnarskrá verði sett mörk á hversu mörg kjörtímabil forseti Íslands má sitja?

	Fjöldi	%
Mjög hlynnt(ur) (5)	244	33,3
Fremur hlynnt(ur) (4)	181	24,8
Í meðallagi (3)	183	25,0
Fremur andvíg(ur) (2)	82	11,2
Mjög andvíg(ur) (1)	42	5,8
Gild svör	733	100,0
Gildir svarendur	733	97,5
Svöruðu ekki	19	2,5
Heildarfjöldi	751	100,0

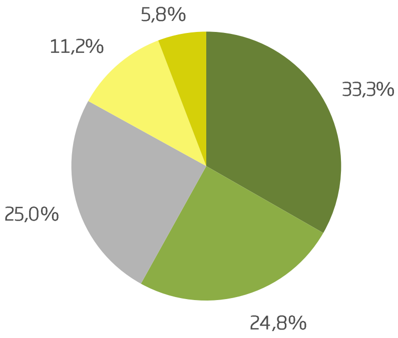

Meðaltal	3,69
Staðalfrávik	1,21

Hátt í sex af hverjum tíu Íslendingum eru hlynntir þeirri hugmynd að í stjórnarskrá verði sett mörk á hversu mörg kjörtímabil forseti Íslands má sitja. Slétt 17% er andvíg þessari hugmynd og fjórðungur er í meðallagi hlynntur eða andvígur.

Meðaltalið á fimm punkta kvarða er um 3,7, sem fer nálægt því að Íslendingar eru fremur hlynntir þessari hugmynd (gildið 4 stendur fyrir „fremur hlynnt(ur)").

Á næstu síðum má sjá að konur eru hlynntari því en karlar að mörk verði sett á fjölda kjörtímabila sem forseti Íslands má sitja og stuðningur við þessa hugmynd er meiri hjá háskólamenntuðum en meðal þeirra sem hafa annars konar menntun. Þá er töluverður munur eftir því hvaða flokk fólk myndi kjósa í dag. Þar má sjá að kjósendur Framsóknarflokksins eru mest andvígir þessari hugmynd og er það eini bakgrunnshópurinn þar sem fleiri eru andvígir hugmyndinni en hlynntir. Kjósendur Samfylkingar, Pírata og Vinstri hreyfingarinnar græns framboðs eru nokkuð hlynntari þessari hugmynd en kjósendur annarra flokka.

Sp.1. Hversu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) ertu þeirri hugmynd að í stjórnarskrá verði sett mörk á hversu mörg kjörtímabil forseti Íslands má sitja?

	Gild svör	Hlynnt(ur)	Í meðallagi	Andvíg(ur)	
	Fjöldi	%	%	%	
Allir	733	58,1	25,0	17,0	3,69
Kyn*					
Karl	346	52,9	23,7	23,4	3,53
Kona	387	62,7	26,1	11,2	3,82
Aldur					
Yngri en 25 ára	90	49,8	40,3	9,9	3,60
25-34 ára	139	57,9	26,9	15,2	3,67
35-44 ára	123	57,0	27,3	15,7	3,70
45-54 ára	131	58,2	21,7	20,1	3,66
55 ára og eldri	250	61,5	19,0	19,4	3,73
Búseta					
Reykjavík	317	61,4	23,8	14,8	3,77
Nágr.sveitarfélög Rvk.	155	56,4	25,5	18,1	3,59
Suðurland og Reykjanes	90	50,5	35,1	14,5	3,62
Vesturland og Vestfirðir	49	53,6	28,5	17,9	3,68
Norðurland	96	57,8	17,5	24,7	3,58
Austurland	25	63,0	21,6	15,4	3,80
Fjölskyldutekjur					
399 þúsund eða lægri	154	60,3	26,1	13,6	3,77
400-549 þúsund	94	59,6	25,3	15,1	3,83
550-799 þúsund	177	54,9	22,0	23,1	3,54
800 þúsund eða hærri	204	60,8	25,3	13,9	3,75

*Marktækur munur á milli hópa skv. ANOVA prófi ($p < 0,05$).

MÖRK Á FJÖLDA KJÖRTÍMABILA FORSETA ÍSLANDS

Sp.1. Hversu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) ertu þeirri hugmynd að í stjórnarskrá verði sett mörk á hversu mörg kjörtímabil forseti Íslands má sitja?

	Gild svör	Hlynnt(ur)	Í meðallagi	Andvíg(ur)
	Fjöldi	%	%	%
Allir	733	58,1	25,0	17,0
Menntun*				
Grunnskólapróf	144	46,2	35,5	18,2
Framhaldsskólapróf/Iðnmenntun	256	54,4	23,3	22,4
Háskólapróf	299	65,1	22,1	12,7
Hvaða flokk myndir þú kjósa í dag?*				
Bjarta framtíð	25	41,6	48,8	9,6
Framsóknarflokkinn	50	28,6	26,4	45,0
Pírata	186	69,3	24,1	6,6
Samfylkinguna	67	74,8	16,1	9,1
Sjálfstæðisflokkinn	103	43,5	19,4	37,1
Vinstrihreyfingin - grænt framboð	42	78,3	7,9	13,8

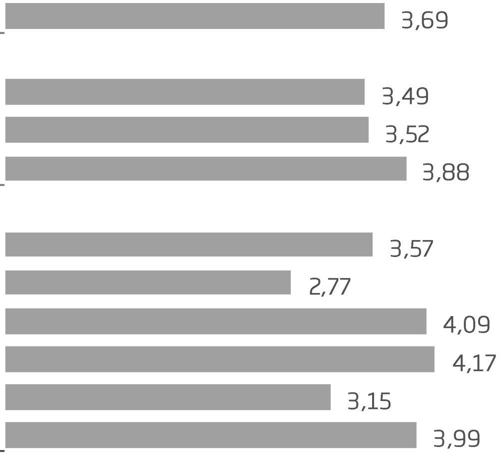

*Marktækur munur á milli hópa skv. ANOVA prófi (p< 0,05).

ÆSKILEGUR FJÖLDI KJÖRTÍMABILA

Sp. 2. Hvað finnst þér að forseti Íslands ætti að mega sitja mörg kjörtímabil? (hvert kjörtímabil er fjögur ár)

	Fjöldi	%
Eitt kjörtímabil	4	0,9
Tvö kjörtímabil	184	44,6
Þrjú kjörtímabil	151	36,7
Fjögur kjörtímabil	45	10,9
5-9 kjörtímabil	14	3,4
10 kjörtímabil eða fleiri	14	3,4
Gild svör	412	100,0
Gildir svarendur	412	54,9
Fengu ekki spurningu*	326	43,4
Svöruðu ekki	13	1,7
Heildarfjöldi	751	100,0

*Aðeins þeir sem eru hlynntir því að mörk verði sett á hversu mörg kjörtímabil forseti Íslands má sitja (1. spurning) fengu þessa spurningu.

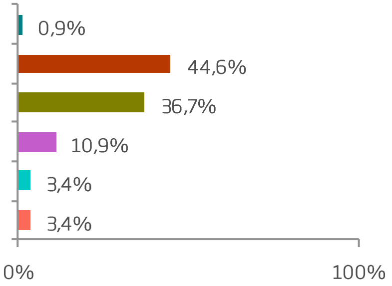

Meðaltal	3,1 kjörtímabil
Staðalfrávik	2,2 kjörtímabil
Miðgildi	3,0 kjörtímabil

	Fjöldi	%
Eitt kjörtímabil	4	0,5
Tvö kjörtímabil	184	25,6
Þrjú kjörtímabil	151	21,0
Fjögur kjörtímabil	45	6,3
5-9 kjörtímabil	14	1,9
10 kjörtímabil eða fleiri	14	2,0
Ekki hlynnt(ur) mörkum	307	42,7
Gild svör	720	100,0
Gildir svarendur	720	95,8
Svöruðu ekki	32	4,2
Heildarfjöldi	751	100,0

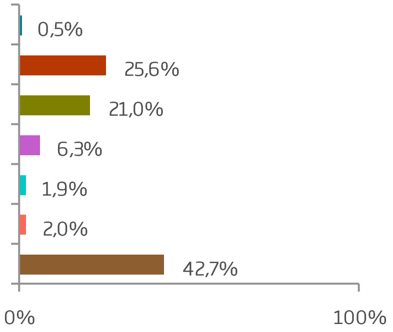

Hér svara aðeins þeir sem vilja að fjöldi kjörtímabila verði takmarkaður.

Algengast var að svarendur sem vildu takmörkun nefndu að forseti Íslands ætti að mega sitja tvö kjörtímabil, en á bilinu 44-45% nefndu þann fjölda. Þá nefndu tæp 37% svarenda þrjú kjörtímabil, en alls nefndu ríflega 82% svarenda þrjú kjörtímabil eða færri. Meðaltalið og miðgildið var um 3 kjörtímabil.

Skýrari mynd af afstöðu Íslendinga til fjölda kjörtímabila sem forseti Íslands ætti að mega sitja fæst með því að horfa einnig til þeirra sem ekki eru hlynntir því að setja mörk (sjá neðri töflu hér til hliðar). Þá sést að ríflegur fjórðungur svarenda vill setja mörk við tvö kjörtímabil og slétt 21% við þrjú kjörtímabil, eða alls um 47% Íslendinga sem vill setja mörk um þrjú eða færri kjörtímabil.

Karlar nefndu að jafnaði fleiri kjörtímabil en konur og nokkur munur var á mati fólks á fjölda kjörtímabila eftir stjórnmálaskoðun, þar sem kjósendur Framsóknar-flokksins nefndu hvað flest kjörtímabil á meðan kjósendur Bjartrar framtíðar, Pírata og Samfylkingar nefndu hvað fæst kjörtímabil.

ÆSKILEGUR FJÖLDI KJÖRTÍMABILA

Sp. 2. Hvað finnst þér að forseti Íslands ætti að mega sitja mörg kjörtímabil? (hvert kjörtímabil er fjögur ár)

	Gild svör	1-2 kjörtímabil	3 kjörtímabil	4 kjörtímabil eða fleiri
	Fjöldi	%	%	%
Allir	412	45,5	36,7	17,8
Kyn*				
Karl	178	44,1	34,8	21,2
Kona	234	46,6	38,2	15,2
Aldur				
Yngri en 25 ára	45	39,0	32,4	28,6
25-34 ára	78	59,3	33,1	7,6
35-44 ára	69	51,7	34,5	13,8
45-54 ára	73	43,5	36,6	19,9
55 ára og eldri	147	38,3	41,1	20,7
Búseta				
Reykjavík	191	43,2	38,2	18,5
Nágr.sveitarfélög Rvk.	83	39,4	43,1	17,5
Suðurland og Reykjanes	44	58,1	28,2	13,7
Vesturland og Vestfirðir	26	47,3	22,9	29,8
Norðurland	53	50,7	32,8	16,5
Austurland	16	50,4	44,0	5,6
Fjölskyldutekjur				
399 þúsund eða lægri	90	49,8	35,3	14,9
400-549 þúsund	56	51,9	36,6	11,4
550-799 þúsund	96	47,2	34,5	18,3
800 þúsund eða hærri	122	36,2	41,4	22,4

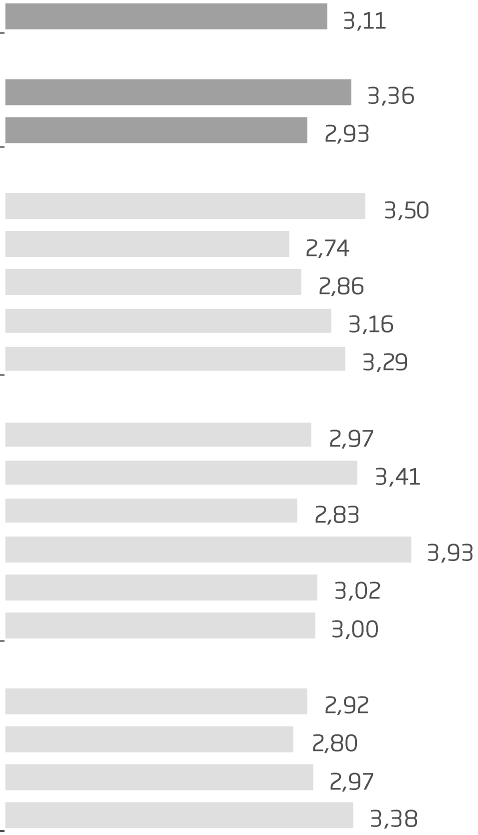

*Marktækur munur á milli hópa skv. ANOVA prófi (p<0,05).

ÆSKILEGUR FJÖLDI KJÖRTÍMABILA

Sp. 2. Hvað finnst þér að forseti Íslands ætti að mega sitja mörg kjörtímabil? (hvert kjörtímabil er fjögur ár)

	Gild svör	1-2 kjörtímabil	3 kjörtímabil	4 kjörtímabil eða fleiri
	Fjöldi	%	%	%
Allir	412	45,5	36,7	17,8
Menntun				
Grunnskólapróf	66	51,5	29,7	18,8
Framhaldsskólapróf/Iðnmenntun	136	42,5	41,1	16,4
Háskólapróf	191	45,1	38,1	16,8
Hvaða flokk myndir þú kjósa í dag?*				
Bjarta framtíð	10	62,8	16,0	21,2
Framsóknarflokkinn	14	50,9	24,7	24,4
Pírata	128	51,5	34,4	14,0
Samfylkinguna	48	45,9	37,8	16,2
Sjálfstæðisflokkinn	44	17,4	44,1	38,5
Vinstrihreyfingin - grænt framboð	32	42,3	31,2	26,5

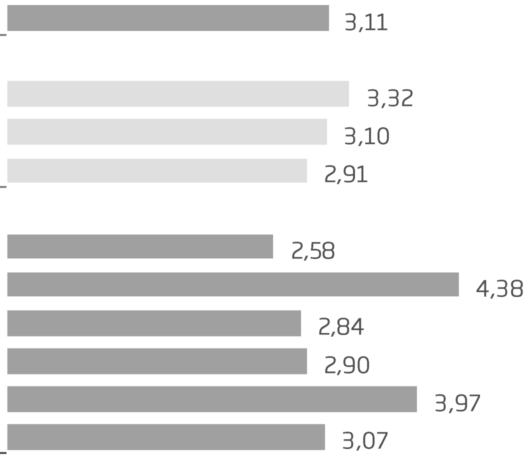

*Marktækur munur á milli hópa skv. ANOVA prófi (p< 0,05).